

-
- Θέατρο ως εκπαίδευση
 - ΤΕΛΠΗ
 - Π. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ
 - 1^η ενότητα Παιδαγωγικές Θεωρίες-
Από την Παιδαγωγική στο Θέατρο

Εκπαίδευση προβληματισμοί και ερωτήματα

- Η εκπαίδευση επιδιώκει το νέο ή αναπαράγει το παλιό ;
- Ο/η μαθητής/τρια μπορεί να επινοεί νέους κόσμους;
- Υπάρχει χώρος στην δημιουργία να ανθίσει;

Συλλογικότητα και εκπαίδευση

- Πόσο μπορούμε να δουλεύουμε στην εκπαιδευτική διαδικασία δρώντας συλλογικά;
- Πώς διαπραγματευόμαστε την σχέση μας με τον άλλο;

Πώς μαθαίνουμε;

Γιατί μαθαίνουμε;

Ενεργητική μάθηση

βίωμα - εμπειρία J Dewey

Άμεση συσχέτιση σχολείου και ζωής
διδασκαλία που στηρίζεται στις
ανάγκες και τα **βιώματα** των
παιδιών.

Οι βιωματικές καταστάσεις
αποτελούν αντικείμενο διδασκαλίας
και τις επεξεργάζεται η ομάδα
(**Μέθοδος Project**)

Βίωμα εμπειρία

John Dewey

- Η μάθηση γίνεται ουσιαστική και αυθεντική μέσα από διαδικασίες που έχουν νόημα για τον μαθητή.
- Αξία έχουν οι εμπειρίες που προκαλούν την περιέργεια, ενδυναμώνουν την πρωτοβουλία και δημιουργούν στόχους ικανούς να κάνουν το πρόσωπο να ξεπεράσει τις δυσκολίες του μέλλοντος

Κίνητρο

- Το «κίνητρο» για μάθηση δημιουργείται από εμπειρίες που ενεργοποιούν τον/την μαθητή/τρια και τη δραστηριότητά του/της και δημιουργούν προϋποθέσεις για άλλες μελλοντικές εμπειρίες- εμπειρίες που απελευθερώνουν δυνάμεις για το μέλλον
- (Ερώτημα: Απελευθερώνουν όλες οι εμπειρίες δυνάμεις για το μέλλον;)

Dewey

«Τι έχει να κερδίσει όποιος για να αφομοιώσει προκαθορισμένες ποσότητες γεωγραφίας και ιστορίας, για να μάθει γραφή και ανάγνωση, πρέπει να χάσει την ίδια του την ψυχή, την ικανότητα αξιολόγησης των πραγμάτων γύρω του, των αξιών που συνδέονται με τα πράγματα αυτά. Αν χάσει την επιθυμία να εφαρμόσει ό,τι έμαθε και πάνω απ' όλα να χάσει την ικανότητα ν' αντλεί το μήνυμα των μελλοντικών εμπειριών».

Εποικοδομιστικές θεωρίες μάθησης και ανάπτυξης/constructivism

Αποθήκευση ή επεξεργασία και οικοδόμηση γνώσης;

- Ο μαθητής δεν αποθηκεύει έτοιμη τη γνώση αλλά **επεξεργάζεται** τις πληροφορίες και **συσχετίζει** τα νέα στοιχεία με τα γνωστικά σχήματα που ήδη διαθέτει
- Οι βασικοί εκφραστές των εποικοδομιστικών θεωριών (Piaget, Vygotsky) συμφωνούν στην έμφαση που πρέπει να δίνεται **στην ενεργητική δραστηριότητα του παιδιού για την μάθησή του**

Δραστηριότητα 2^η-παιχνίδι

Μνήμες ΈΝΑ ΠΑΙΧΝΪΔΙ

Μπορούμε να κάνουμε μια αναδρομή αξιοποιώντας την μνήμη και την φαντασία μας στο τί μας προσέφερε αυτό το παιχνίδι στην παιδική μας ηλικία;

Ο ρόλος της ομάδας

Η οικοδόμηση της γνώσης προσεγγίζεται :

- α) ως εσωτερική υπόθεση του ανθρώπου και μέσα από κοινωνικογνωστικές συγκρούσεις στην επικοινωνία με **τους άλλους**(Piaget)
- β) με έμφαση στο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον για τη μάθηση και ανάπτυξη.
Τονισμός του ρόλου του **κοινωνικού πλαισίου** και της διατομικής επικοινωνίας στην διαδικασία εσωτερικής οικοδόμησης της γνώσης (Vygotsky)

Ψυχολογικό κλίμα της τάξης

(από έρευνες που στηρίχτηκαν στις θεωρίες των G. Mead, K. Lewin και C. Rogers)

-οι διαμαθητικές σχέσεις είναι μήτρα κοινωνικής μάθησης αλλά και ανάπτυξης γνωστικών δεξιοτήτων

-έμφαση στο συνεργατικό τρόπο οργάνωσης των διαμαθητικών σχέσεων

Ανατρέχουμε σε μια ομαδοσυνεργατική μαθησιακή
εμπειρία
Δραστηριότητα 1^η

- Τι αποκομίσαμε;
- Πως δουλέψαμε;
- Ποια ήταν τα πλεονεκτήματα και ποια τα μειονεκτήματα

Vygotsky

➤ Ζώνη επικείμενης ανάπτυξης:

-Πραγματικό επίπεδο ανάπτυξης (ατομικό)

-Εν δυνάμει επίπεδο ανάπτυξης (συλλογικό)

Τι μπορεί το παιδί να μάθει με άλλους;

Η ζώνη της επικείμενης ανάπτυξης καθορίζει λειτουργίες που δεν έχουν ωριμάσει ακόμα αλλά βρίσκονται στη διαδικασία της ωρίμανσης και ανάπτυξης.

Δεν είναι σε θέση
το παιδί να το
κάνει/να μάθει

Τί μπορεί να μάθει με
άλλους;
Εν δυνάμει ανάπτυξη

ΖΕΑ

Τι μπορεί να
κάνει και να
μάθει ο/η
μαθητής/τρια
μόνος του/της;

Παράδειγμα το παιχνίδι

- Τί παρατηρούμε ότι συμβαίνει στο παιχνίδι;
- Ποιες νοητικές και συναισθηματικές διαδικασίες συντελούν στην υπέρβαση της καθημερινής συμπεριφοράς του παιδιού;
- Ποιος ο ρόλος του κοινωνικού πλαισίου της ανατροφοδότησης και υποστήριξης σε αυτό;

Bruner

- Ο μαθητής/τρια παράγει μάθηση **δεν είναι απλός δέκτης αλλά μετασχηματιστής πληροφοριών**
- Προτείνει την **ερευνητική, ανακαλυπτική μέθοδο διδασκαλίας:**
- οι μαθητές/τριες προσπαθούν να ανακαλύψουν μόνοι τους τις σχέσεις μεταξύ των πραγμάτων, διαπραγματεύονται νοήματα μέσα σε ένα πολιτισμικά προσδιορισμένο κοινωνικό πλαίσιο

Bruner (Η διαδικασία της Παιδείας)

- Σε αυτό το πλαίσιο και με ένα υποστηρικτικό σύστημα την «σκαλωσιά-scaffolding» ο/η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τον μαθητή/τρια να συμμετέχει σε μια διαδικασία οικοδόμησης και όχι αποθήκευσης της γνώσης
- Σπειροειδές μοντέλο μάθησης
Από την απλή προσέγγιση ενός θέματος επανερχόμαστε σε πιο προχωρημένο στάδιο (Δομή αναλυτικών προγραμμάτων και σπειροειδές μοντέλο μάθησης)

Η έννοια της σκαλωσιάς είναι ένα υποστηρικτικό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει ένα σύνολο διδακτικών καταστάσεων ιεραρχικά διαρθρωμένων που έχουν ως στόχο να προτρέπουν τα παιδιά να προχωρούν σε ανώτερες νοητικές λειτουργίες.

Οι δάσκαλοι πρέπει να γνωρίζουν την αναπτυξιακή κατάσταση κάθε παιδιού και να παρέχουν υποστήριξη που είναι κατάλληλη.

Bruner...συνέχεια

- όλα τα θέματα είναι δυνατόν να διδαχθούν αποτελεσματικά και με τρόπο πνευματικά έντιμο σε όλους τους μαθητές και σε όλα τα επίπεδα σπουδής τους
- «Τα παιδιά μπορούν να μάθουν **σχεδόν** οτιδήποτε αρκεί να τα διδάξει κανείς σε γλώσσα που καταλαβαίνουν»

- Κριτική προσέγγιση της πραγματικότητας
- Μελλοντικοί ενεργοί πολίτες

Κριτική Παιδαγωγική - Paulo Freire

- Εκπαίδευση : διαλεκτική διαδικασία
- Βασικό στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας:
ο διάλογος ως συνάντηση ανθρώπων που ονομάζουν την πραγματικότητα
 - η ονομάτιση του κόσμου
(ονομάζω τον κόσμο σημαίνει κατανοώ τον κόσμο και είμαι σε θέση να τον μετασχηματίσω)

Freire

- ο εκπαιδευτικός δημιουργεί **με** τους μαθητές συνθήκες κάτω από τις οποίες από το επίπεδο της **απλής γνώμης** (δόξα) περνούν στο επίπεδο της **αληθινής γνώσης** (λόγος)
- οι προσπάθειες παιδαγωγού συγκλίνουν με τις προσπάθειες μαθητών/τριών για κριτική θεώρηση πραγματικότητας

- Κριτική θεώρηση της πραγματικότητας ως μια διαδικασία ενδυνάμωσης των νέων ανθρώπων
- Η κριτική συνειδητοποίηση δεν είναι ατομική προσπάθεια αλλά κοινωνική
- **Απόρριψη «Τραπεζικού μοντέλου εκπαίδευσης» που αντιμετωπίζει μαθητές ως δοχεία που τα γεμίζει ο δάσκαλος**
- Οι άνθρωποι χάνονται από την έλλειψη δημιουργικότητας

«Η γνώση γεννιέται μόνο με την ανακάλυψη και την ξαναανακάλυψη κι αυτή πετυχαίνεται μέσω της ασίγαστης ανυπόμονης συνεχούς γεμάτης ελπίδες αναζήτησης που οι άνθρωποι κάνουν για τον κόσμο, μαζί με τον κόσμο και ο ένας για τον άλλον»

. Freire, *Η αγωγή του καταπιεζόμενου* σ.78

Για τον Freire η Παιδεία

Δεν είναι απλή μεταβίβαση γνώσεων

Δεν είναι αποταμίευση δεδομένων στο
μυαλό του μαθητή

Δεν είναι μόνο προσπάθεια

προσαρμογής στο περιβάλλον

Είναι *άσκηση ελευθερίας*

Δραστηριότητα 3^η

- Θυμηθείτε και μοιραστείτε πότε στη διάρκεια της σχολικής σας ζωής νιώσατε ευχαρίστηση, ενεργό συμμετοχή, ελευθερία και άνεση να εκφράσετε τις ιδέες σας.